

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általuk katholicusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-uca 10.

Kiadóhivatal: DEB... ZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. az.)

Az ellenfél jajszava.

(k.) A közelmúltban hallottuk a Tiszák trombitásának üvöltését Bánffy báró kolozsvári pohárköszöntőjében s nem reflektáltunk rá bár praerogatívákat kívánt a katholicizmus fölött s indirekte „a felekezeti türelmetlenség megvetésével“ népünk, a katholicus magyar nép elnyomására czélzott.

Hallgattunk, hisz régi már ez a hang s hallgatnánk most is, de hiába, szóra kényszerít a helyzet.

A napokban hangzott el az új váci püspök magas nivón álló pohárköszöntője a lojalis szeretet hangján, melyben mint hithű katholicus, Krisztus szolgája s mint magyar, felséges urunk hű alattvalója kifejti elveit, köszönetet mond a pápának, köszönetet mond a királynak püspökké való kegyes kinevezetéseért. S ime, az „ora et labora“ elve, az alattvaló alázatos köszönete, harcai riadó helyett a béke, a szeretet, a keresztény türelem szelleme nem tetszik protestáns főkolompósainknak; lerántják a sárca földig az új püspököt s vele együtt kath. egyházunkat. Soha be nem igazolható vádakkal állnak elő, hazafiatlannak, nemzetietlennek nevezik el a klerust s vele együtt a főpapságot, a ki lábbal tapossa az alkotmányt, a törvényt s a király szent jogait. Már nem elégszenek meg a

„hecezkáplánok“ üldözésével, nekik már püspöki falat kell!

Végtelenül örülünk a jelenségnek! Ha eddig nem tudtuk volna, ugy e körülmény hatalmasan bizonyítaná, hogy szerencsés volt a pápa és király elhatározása, midőn Csáky grófot ültette a váci püspöki székbe. Örvendünk a protestáns lapok e kirohanásának, mert ez a katholicizmus ébredésének a jele. Eddig csak megvetették elleneink a püspöki keresztet, most már félnek tőle.

Hallottuk már durva sértéseit az ellentábornak, nemtelen harezmodorával utját akarta szegni Majláth gróf erdélyi püspök apostoli munkájának azért, mert Majláth gróf pap, mert katholicus pap, mert magyar főpap, aki fényes csillagként tündököl hivatása magaslatán s apostoli szívének teljes melegével ragaszkodik a gondjaira bizott gyermekekhez, a kath. egyház hiveihez! rgy büne van s ez nagy bűn elleneink szemében: hogy korát, erejét, organumát túlhaladó munkát végez; hogy pihenni csak betegágyán mer! Mi hát az ő munkája, hogy ugy feljajdulnak protestánsaink? Megmondom. Kezébe veszi apostoli keresztjét, a gyónató székben kiemeli hiveit a bűn fertőjéből, áldozatot mutat be az Úrnak s lelki táplálékot nyújt az egyház gyermekeinek s megerősíti az igazságban az igazakat a bérmlás szentségében. Fel-

megy a hegyi lakók gunyhóiba s szentélyé avatja a szegénység hajlékát s áldástosztó kezével osztogatla a reá bizott mennyei javakat. — Lelkiismeretes sáfara, buzgó szolgája az Úrnak. Ime, ez az, a mit szó nélkül nem hagyhat az ellenség. Dolgozni tehát nem szabad, mert ez megtöri a kigyó fejét s megszünteti ármánykodásának erejét. Valóban a szent életű püspök körútján a világosság hajnala dereng s a sötétség emberei félnek a világosságot, mert szembetűnővé teszi vakságukat. A Krisztusi szeretet, az apostoli munkásság tehát az a félelmetes erő, mely megfékezhetlen, mert hiába ez az erők ereje. Nem akarom említeni az alázatos szerény főpap bőkezűségét, melyvel valóban már utolsó falatjának megosztásáig megy.

Ugy hiszem, hasonló aggodalom szállta meg protestáns atyánkfiai Csáky gróf püspökké való kineveztetése alkalmával. Neki rontanak az ártatlannak, de bizonyára nem tennék, ha tudnák, mit cselekesznek; ha tudnák, hogy minden gúnyszavuk, minden egyes otrombán sértő nyilatkozatuk egy-egy drága kő azon a szent koronán, melyet már e földön kiérdemelnek főpapjaink, egyházunk vitélő hazarcosai!

Mi örvendünk ezen! Jól van ez így! A megtisztult lelkek táborba szállnak s a kereszttel kezükben zászló alá tömő-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Vörösmarty mint szónok.*)

Hogy Vörösmarty egyáltalában nem volt szónok, azt életirői is hűségesen följegyezték róla. Csöndes, hallgatag ember volt, a ki nagy társaságban ritkán szólalt meg, s leginkább csak bizalmas baráti körben szeretett beszélgetni.

A következő esetet, melyben mindamellett a legnagyobb szóközi hatást érte el, egy szemés fültanu elbeszélése után jegyeztem föl.

1846-ban Deák Ferencz Vörösmartyval együtt Erdélybe utazott, Wesselényi Miklós látogatására.

Utközben egy kis pihenőt tartottak Kolozsvárt. Megérkezésük híre gyorsan elterjedt az egész városban s a legnagyobb érdekltséget ébresztette föl. A nyári szünidő miatt a lelkes tanuló ifjúságból csak kevesen voltak jelen, de ezek aztán annál nagyobb hévvel készülődtek, hogy estére fényes ünnepléssel — fáklyás zene, szónoklat — lepjék meg a nagynévű vendégeket.

A mint beesteledett, csakugyan nagy fáklyásmenet verődött össze a polgárság csatlako-

Tóth Béla „Magyar Anekdotalincsk“ című nagybecsű művéből.

zásával s állt körben az ünnepelelt vendégek szállása előtt.

Az ifjúság szónokja Úrházy György, a későbbi publicista volt — s mikor a Rákóczi-induló s a harsány éljenzés elhangzott, e megszólítással: „Erdély nagy vendége, Deák!“ elmondá az akkor nagy virágzásban volt hazafias frázisoktól duzzadó dikezióját.

Erre aztán Deák, szokott egyszerűségével röviden, de annál nagyobb hatással válaszolt.

A zajos éljenzés után fölhangzott a fölkiáltás:

— Halljuk Vörösmartyt!

Deák intésére nagy nehezen, észrevehető elfogódottsággal előre lép, s magát meghajtva, alig hallható hangon, körülbelül e szavakat mondja Vörösmarty:

— Nemes tanuló ifjúság! Én mindenben az előttem szólóthoz csatlakozom.

Erre magát ismét meghajtva, gyorsan visszavonul. A fiatalság lelkesen megjelenzi, de aztán egyre zajosabban kiabálja: „Halljuk Vörösmartyt!“

Deák ismét kiteszkolja a huzódó költőt, hogy csak beszéljen valamit, mert nem lesz vége a lármának.

Az erkélyen előre lépve, az ünnepies esőndben, jól érthető, emelkedett hangon elkezd:

— Mikor én ide érkeztem . . . mikor én ide . . . igen, mikor én . . .

A tömegeből erre egy harsány, érezes hang, melynek birtokosa bizonyosan sajnálkozva vette észre az akadozó költő nagy zavarát, megszólal:

— Hazádnak rendületlenül!

A fiatalság zajos éljenzéssel s az egész tömeg elénekel a Szózat-ból néhány versszakot.

Ez az intermezzo, melyből a hazafias lelkesedésen kívül a gyöngédség is kiérzett, mélyen meghatotta a költőt s nekimelegedve, midőn az ének elhangzott, így szól:

— Kedves, fiatal barátim! Én nem vagyok szónok, s hasztalan próbálnám eszméimet kifejezni előttetek; — de hisz ti máris kifejezést adtatok mind annak, a mit e pillanatban el akartam nektek mondani, s úgy látszik, valamennyien át is éreztétek azt mind. Ezért csak azt óhajtom, hogy tartsátok meg szívetekben mindig, s legyetek hű fiaim imádott hazánknak!

No hiszen volt erre aztán hetedhetországra szóló lelkesedés! De azért a megizzasztott költő mégsem vágyakozott soha teljes életében, még képviselő korában se a szóközi babérokra.

rülnek, az alá a zászló alá, mely a néppárt diadalutján fennen hirdeti a 900 éves katolikus magyar haza szebb hajnalát, melynek fénye mellett visszatér népünk a Szt. István által meghonosított s azóta harcokban megedzett szent elvekhez, a melyek hajdan tejfel-mézszel gazdag országgá tették Mária országát, kedves magyar hazánkat.

Nem is szabad csüggedni egy percze sem! A meddig áll Krisztus keresztje, az a mostanában is oly gyakorta meggyalázott kereszt; a meddig leng a néppárti zászló, a szorongatott magyar nép sárral oly sokszor megdobált zászlaja: addig hiszünk, s hinnünk kell, hogy él a magyar s örökös felettünk a magyarok Istene!

A néppárt diadalutja.

Valóban diadalutnak kell neveznünk, melyen a nemzet zöme oly magasra emeli napról-napra a néppárt szeplőtelen zászlaját. Hasonlóan a fényes székelyföldi népgyűlésekhez tengeryei nép jelenlétében tartattak meg a Pest- és Somogy-megyei népgyűlések. — Községről-községre bandériummal fogadták a néppárt lelkes vezetőit. A gyűlés székhelyein minden házon lobogó lengett, s a lakosság mindent elkövetett, hogy a napot fényessé tegye.

A somogy-megyei Endréden Zichy János grófot, az országgyűlési néppárt fennkölt jellemű elnökét lelkes ovációkkal fogadták s még a nem kath. vallásnak is örömmel vettek részt az impozáns népgyűlésen.

Örömmel jelezzük, hogy a néppárt újabb népgyűlést tart, melyre az alábbi meghívó bucsíjtatot ki:

A zsolna-rajeczi választókerület igaz, hű néppárti polgárai a következő választásokon diadalra kívánják juttatni a néppárt szent ügyét; azért tisztelettel meghívják kerületük minden községét, hogy a kies fekvésű

Rajeczen

1900. évi Julius hó 15-én, vasárnapon, délután
5 órakor tartandó

néppárti népgyűlésen

teljes számmal résztvenni sziveskedjenek. A tárgysorozat a következő:

1. *Elnöki megnyitó.* Tartja: Zmeskál Zoltán, nagybirtokos, orsz. képviselő.
2. *A szövetségi ügyről.* Tartja: Szteskal József, esp.
3. *A néppárt gazdasági programjáról.* Tartja: Krupcz Rezső földbirtokos.
4. *Az egyházpolitikai törvényekről.* Tartja: Juriss Mihály, t. kanonok, orsz. képviselő.
5. *Elnöki zárszó.*

Rajeczen, 1900. július hó 2-án.

A rendezőség.

Rendőrségünk.

A tudomány és társadalom minden rétegében fejlődő haladás; a kultura zenitjén álló kor lényegesen átgurja az ember egyéniségét s az erény és bűn fogalma, az érlem és beszámíthatóság ezzel egyetemben változnak. A büntető jogtudomány számolt e jelenségekkel, sőt mondhatnám lépésről-lépésre megelőzte azt. A kornak

halomra gyűlt terhes anyaga, hosszas vajudása a jogtudomány fejlődését illetőleg előre veti derengő sugarait s fűdős melegével már tette kész nemzetet talál, mely megértette a távoli moraj szavát.

Még sokan emlékeznek a régi pandur-világ alakjaira, a kik közül egyik-másik félelmebb volt a futó betyárnál. Az ifjabb nemzedék már csak rémmesékből ismeri rendészeti életünk e feledésre méltó korszakát. A vadonok és rónák betyártányainak nyoma veszett, a pandurrendszert megszüntette a fejlődő jogtudomány igazságérzete. S ha az új helyzet képét látjuk, teljes megnyugvást még sem találunk. Látjuk a hivatalosa magaslatán álló csendőrséget jól kiképzett, derék harcosokkal; tekintélye elismert, fölénye elvitázhatlan, munkássága kiállja a szakértő legerősebb kritikáját, szervezete példányszerű s így az elért eredmény valóban szemmel látható.

Kiváló érdemei vannak a budapesti államrendőrségnek, mely a csendőrség mintájára mint önálló gépezet működik oly sikerrel, hogy néhány év előtt a külföldi rendőrkapacitások is megbámulták.

Akad itt-ott vidéki minta rendőrség is. Sajnos, itt nem említhetem városunk rendőrségét. Pedig a közbiztonsági intézmény fejlettsége és karaktere s az általa létesített közbiztonsági állapotok bátran mondhatók a város erkölcsi és anyagi féltérőjének. Ha tehát fentebb azt állítottam, hogy rendőrségünk nem minta rendőrség, ugy városunk erkölcsi s anyagi emelkedését sem tarthatom mintaszerűnek s így kötelességemnek tartottam kutatni az okot, melyet megtaláltam s ez szerény nézetem szerint: a közönség közönye. Nincs érke a mi közönségünknek a rendszert iránt, nem tudja mérlegelni azt a fontos hivatást, mely a rendőrségnek feladata. Sántikálni hagyja rendőrségünket, holott legelementárisabb érdekeink képviselője, munkása főleg ma, midőn az új bünvádi perrendtartás az igazságszolgáltatás kiváló fontosságú tényezőjévé tette a rendőrséget.

Ha rendőrségünk hivatása magaslatán állva a közigazgatás, általános rendszert s főleg a bünygi igazságszolgáltatás érdekében a rájuk rótt kötelességek s az ezzel járó teendőket ambiciózus buzgalommal s lelkiismeretességgel, az ehhez szükséges jogokat pedig kellő körültekintéssel és erélyvel akarja teljesíteni, illetve gyakorolni — a mint hogy ezt rendőrségünkől jelenleg meg nem is tagadhatjuk —; ugy esődbe jut s a polgárság jogainak tiszteletben tartása mellett is nem nyerne kielégítést az igazságszolgáltatás magasabb érdekei.

S vajjon megállja-e a sarat a mi rendőrségünk jelenlegi helyzetében? Nem állja meg, de ez nem is lehetséges. Indokolásul a helyhatósági szervezeti szabályrendelet alapján felsorolom a rendőrség ügykörét. Itél rendőri kihágásokban, büntettek és vétségeknél teljesíti az előnyomozást s erről szükség esetében a gyanúsított személy átszolgáltatása mellett értesíti az illetékes hatóságot. Fentartja a cselédrendet, őrködik a nyilvános helyeken vagy előadások alkalmával a rend, illem és fegyelem, valamint az utcai rend és tisztaság fentartására. Felügyel a tüzoltó szerekre, a vásári és piaci joggyakorlásra, a sorompó és helypénzszedés, suly és mérték törvényszerűségére, a helyi szabályok fentartására, nyilvántartja és osztályozza a piaci árusokat. Nyomoz és véleményez az illetékesi ügyekben, nyilvántartja az idegeneket, kiadja az utleveleket és igazoló-jegyeket, meggátolja és szabályozza a koldulást, vezeti a népmozgalmi nyilvántartást,

nyug a telepítési és elvándorlási ügyek kezelését, az ipar és kereskedelemre vonatkozó ügyeket, összeállítja a statisztikai táblázatokat, kezeli a toloncsozási ügyet, gyakorolja az elsőfoku egészségügyi és iparhatóságot, kiállítja az állatjártásokat, szóval teljesíti mindazt, mi a rend és tisztaság fentartására szükséges. Ezekon kívül végzi mindazon teendőket, melyeket a törvény, miniszteri rendelet, törvényhatósági szabályrendelet vagy a gyakorlat és szokás hatáskörébe utalnak.

Szükségesnek tartottam a munkakör ily általános felsorolását, mert azt tapasztaltam, hogy a rendőrség munkakörét vajmi kevesen ismerik s gyakran beszélnek a rendőrségről avatatlan ajkakkal minden szakismeret nélkül.

S most ujjal az állítom, hogy a jelenlegi apparatussal főkapitányunk e munkakört betölteni nem képes. Mert hisz egy kapitány munkaerjét a kihágási ügyosztály vezetése teljesen kimeríti, s erről bárki meggyőződhetik a legrövidebb idő alatt. A rendőrfőkapitány ülésekkel, praesentálásokkal s a főbb panaszok elintézésével kénytelen az időt tölteni s így nem csoda, ha Keé István főkapitányt nem ritkán még esti 8 órakor is az íróasztalnál látjuk görnyedni. A harmadik kapitányra várna tehát a többi teendő, melyeknek elintézése természetesen messze túlszárnyalja egy ember munkaerjét. Tény az, hogy irásos teendők az asztalhoz kötik a három kapitányt s mondhatom, biztos kézzel s nagyobb szabású megfontolás nélkül kell dolgozniok, ha el akarják végezni munkájukat.

Látjuk ezekből, hogy a kapitányok munkaköre négy fal közé szorul, már pedig a külszolgálat lényeges része a rendőrség feladatának. A nyomozó szolgálat a rendőri talentum próbaköve. A nyomozást biztos kézzel vezetni s azt cselekedatosan teljesíteni oly munka, mely tapintatos, leleményes, ügyes embert igényel s mindez mit sem ér, ha a munkásság nem lehet folytonos, a kicsinyeskedésig részletes. Egész embert, szabad embert igényel a nyomozás. S épen ezért válik illuzióriussá a nyomozó szolgálatnak rendőrbiztosainkra való oktrojálása. Hogy ez így áll, megkísérlem a bizonyítást.

A székesfejevári rendőrbiztos sem nem rendőr, sem nem biztos, hanem — közigazgatási mindenes. Igen! Rendőri szolgálatot csak akkor teljesít, ha terhes napi munkája mellett éjjeli ügyeleti szolgálatot teljesít azért, hogy a nyakára tolt rengeteg közigazgatási ügydarabot az éj csendjében zavartalanul elintézzé és — itt rendőr! esetleg előforduló baj esetén a soros rendőrkapitányt éjjeli álmából intézkedés végett felverje. E szük körre szorul a rendőrbiztos rendőri funkció. Mert egyébként beszerzi a lóavató bizottságok részére szükséges adatokat; puhatol a szegény és illetékesi ügyekben; kutatja az állításköteleseket; kezeli az ebbárczakát; végzi a halálesetfelvételezést és leltározást, összeírja a hasznos állatokat; eszközli a végrehajtást helybeli és vidéki megkeresések folytán stb. stb.

Vajjon nem mindenes-e a városnak egy rendőrbiztos? Lehet-e hát ezekre bizni a nyomozást? Lehet, a minthogy jelenleg is azok nyomoznak — az íróasztal mellett s mindig nemleges eredménnyel. Vagy talán a közrendőrök nyomozzanak? Azoktól a nyomozást józan észszel kívánni nem lehet. Mindegyiknek megvan a beosztott szolgálata, már pedig, mint fentebb említém, a nyomozáshoz egész ember, minden egyéb ügykörtől független ember kell.

Ilyen embere rendőrségünknek nincs. Ha nincs, kreálni kell állást, mert szükséges. Be-

látja ezt mindenki s valóban csodálatos, hogy ez úgy oly soká vajdulk. *Reis* István rendőrfőkapitány, de meg az egész rendőrségi tisztikar dicséretes buzgalommal dolgoznak, fáradság munkájuk nagy része sok esetben vész kárba csak azért, mert a kellő munkaerő hiányzik. Rendőrfőkapitányunk rámutatott a hiányra, eklatás példakal igazolta a detektívek szükségességét, be is látta ezt mindenki s a felelet az volt: nincs pénz!

Nagyon szép, ha a jó gazda, mielőtt vásárra megy, megolvassa a pénzt; de hát ez a felelet még sem elégít ki bennünket. Nem holt tőke az, melyet a rendőrségre fordítunk, számszorosan gyümölcsözteti azt az a siker, melyet ezáltal elérünk. Az ingünkről, személy és vagyonbiztonságunkról van szó, miért hát e közöny e fontos ügy elbírálásánál?

Örüljön a város, hogy a rendőrség vezetését egy sokoldalú, tanult, erélyes, öntudatos fő intézi, mely a hivatalos szigor az alárendeltek iránti jóakaratu bánásmóddal s bajtársas gondoskodással nagyon szépen össze tudja egyeztetni. Hisz tudjuk, hogy rendőrségünket még nem régebben is 20 éves penész fedte, melynek tisztázása nagy munkát s nagy körültekintést igényelt. Leszünk kell az alkalmat, a midőn rendőrségünk élénk tárja, hogy mire van még szüksége magasztos hivatásának teljesítéséhez.

Azt hiszem, a munkakör illetően ismeretése után senki sem vonja kétségbe a detektívek szükségességét s a pénzügyi része bármi nehezünkre essék is, a közös érdekek hozunk ezáltal áldozatot s az újítás elől elzárkóznunk nem lehet.

Somleges.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Ifj. *Zichy* János gróf, orsz. képviselő, az orsz. néppárt elnöke, családjával több heti tartózkodásra Pörtschauch am Seebe utazott.

— **Egy kath. kör ünnepe.** Lélekemelő ünnepe volt f. hó 1-én Tárnok község lakosainak, e napon szentelte ugyanis fel nagy ünnepek között *Pelczner* Mihály plebános a kath. népkör új helyiségét, melyet a kör tagjai hazánk 900 éves fennállásának emlékére állandó otthonnul megvettek. Valóban Tárnok kath. hívei a legsebb példát adták ez által, hogy mikép lehet emléket emelni történelmünk jelentőségteljes napjain. Tárnoki tudósítók az ünnepély lefolyásáról a következőkben számol be: a délutáni isteni tisztelet után *Pelczner* Mihály plebános, a népkör elnöke beszentelte a népkör új házát s a beszentelési aktus befejeztével a kör tagjai elénekelték a „Himnust“. Ezután a kör buzgó elnöke a kör tagjai s a nagyszámu vendégekhez egy magas röptü beszédet intézett, melyben az Isten, király s a haza iránti szeretetre buzdította a jelenlevőket s egyttal kérte őket, hogy a kör szellemét, a magyar 900 éves multján megerősödött szellemet vigyék be a családi szentélybe. Lelkes éljenzessel fogadták a jelenlevők a beszédet s megfogadták, hogy a körhöz, a kör szelleméhez mindenkor hűek maradnak. Majd a pápai himnusz eléneklése után *Czeilinger* András, a kör könyvtárnoka meleg szavakban mondott köszönetet az elnök fáradozásáért s felkérte, hogy *Fülöpp* István pilis-szent-kereszti plebánosnak, mint a kör alapítójának, dr. *Varga* Ferencz nyug. akadémiai igazgatójának és *Kellhofer* József bányabérlőnek a kör érdekében hozott nagy áldozatokért a tagok hálás köszönetét tolmácsolja.

— **Itt a jó példa.** Némely ember azt gondolja, hogy az imádság csak az asszonynak való, pedig de szépen áll ez a férfiak is. Eperjesen még 1892-ben megalakult az oltageregylet. Eleintén az Angolkisasszonyok zárdájába járó lányok voltak az Oltagiszentesség imádjói. Ma már férfiakat is látunk oldaluk mellett. Az idei esztendő főb ünnepein öránkint 8—8 férfi térdelt állandóan a kirett Szentség előtt az egész város nagy épülésére. Ez, ez kell a magyarnak, férfiak, egész emberek, kik megadják az Istennek, a mi az Isten! Figyelemre méltó dolog még az is, hogy együtt találjuk az intelligenciát a föld szegény népével.

— **Lőgyakorlat.** Az V. honvédkerület legénysége tüzérsggel kapcsolatosan f. év augusztus hó 31-én reggel 7 óratól 11 óráig a Várpalotáról Teésre vezető úton a hadgyakorlatokat éles töltényekkel végzi. Az illetékes hatóságok a kellő övintézkedéseket megtették.

— **Májárás.** Az idei tavasz hideg volt, természetesen követezött tehát a forró nyár. Julius elseje óta szinte elviselhetetlen a hőség, amely annál borzasztóbb, mert nem voltunk rá elkészülve. Négy napi hőség után a levegő nagyon lehült, szellő fujdogált, míg végre felhősödött, csendes eső permetezett tegnap az esti órákban. Az esőt nagy szél váltotta fel, míg a mai délelőtti folyamán karöltve működtek. Az eső nem ártott volna, a szél azonban sok gyümölcsöt levert a fákról.

— **Elűnt gyermek.** *Gáncs* Pál borbély és fodrász mestert óriási csapás érte, amennyiben tanonca *Felcskei* Mihály megúván a szappanverés művészetét, bucsu nélkül elhagyta a műtermet s két nap óta nyoma veszett. Sajnos, még azt sem mondhatjuk, hogy a rendőrség nyomom van.

— **Népesedési mozgalom.** A lefolyt félévben a főorvosi jelentés szerint született 264 törvényes fi, 245 törvényes nő; 20 törvénytelen fi, 25 törvénytelen nő; iker 6. Összesen 554. Meghalt 184 fi, 151 nő, összesen 335. A születési többlet tehát 219.

— **Megérdemelt büntetés.** Az aggintézeti bizottság özv. *Lichtueckert* Jánosné kenyérszállítót azért, mert az egészségére ártalmas kenyeret szállított, 5 frtra megbüntette. Az enyhe büntetés talán elég lesz arra, hogy lelkiismeretességre vezesse szállítóinkat.

— **Névmagyarosítás.** *Szarka* György Szekesfejervártott állomásozó csendőr vezetéknévét „*Siklósi*“-ra változtatta.

— **Zártkörű táncvigalom.** A szekesfejervári déli vasuti műhely daleyésület f. hó 21-én a *Trenkó-téle* helyiségben zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a meghívókat a jövő hét folyamán küldi szét a rendezőség.

— **Betőült az Isten-nyila a városnak házába!** Ez a hir keringett ma délelőtt 10 óra tájban. Jó, hogy csak keringett és meg nem történt, mert az egészről csak annyit igaz, hogy a város ház egy kényesét ledöntötte a szél s az aláhulló téglák a tetőt megromogtálták s néhány cserépszindelyt összetörték. Ez is elég nagy baj ilyen szegény világban.

— **Irjunk hazai papirosra.** A közoktatási miniszter az ország valamennyi iskolaügyi hatóságához rendeletet intézett, a melyben meghagyja, hogy csak olyan irkákat és iskolaszereket használjanak, a melyről kétségtelen, hogy magyar gyártás. — Kijelenti a miniszter, hogy „különös sulyt helyez a tanárok és tanítók ez irányu tevékenységére.“ Sőt annyira megy a hazai áru védelmében, hogy tudtára adja a tanároknak, hogy az iskolakönyvek engedélyezésénél kiváló figyelmet fordít arra, vajjon az magyar papirosra van-e nyomva.

— **Tilos a korszakzás.** A mezőkovács házi főszolgabíró ugyancsak nagy erélyvel ügyel fel a nyári gazdasági munkával foglalatokodó fiatalokra. Rendeletet bocsátot ki, melyben megtiltja a fiataloknak, hogy a gazdasági munkálatok tartama alatt még ünnepeken is, esti 9 órán tul a korszakzásban tartózkodják mivel az éjjeli dorbézolás képtelenné teszi őket a serény munkára. A nyári munkálatok alatt, Szent István nap kivételével, táncvigalom MezőKovács házán nem lesz,

mert arra az engedelmet a főszolgabíró nem fogja megadni a „kalkákat“ pedig teljesen becsünettette az erélyes főszolgabíró. Bizony, nagyon helyesen cselekednének szolgabírónk, hogy ha hasonló rendelettel korlátoznák ezt a mindinkább komolyabb mérvet öltő bajt.

— **Nem lesz drágább a zóna.** A zónatarifa reformja lekerült a napirendről; életbeléptetését a kereskedelmi miniszter elhalasztotta bizonytalan időre. Eredetileg június 1-én akarta életbeléptetni, aztán az a hir merült fel, hogy augusztus 1-én, de most már ez a határnap sem tartható be, mert az új tarifa a 18., 19. és 20. zónában felemeli a díjtételt, a díjtétel emelését pedig hat héttel előbb közzé kell tenni, a mi eddig nem történt meg. Az elhalasztás oka az, hogy a miniszter attól tart, hogy a kis- és középtávolságokban leszállítandó tarifa az államvasut bevételeit nagyon is megingatná, mert a mérséklés mintegy 6 millió koronával csökkentené a személyszállítás jövedelmezőségét s ezt a veszteséget csak nagyon mérsékelten pótolná a 18—20. zóna tarifájának emelése.

— **Háziaszer.** A világhírnévre szert tett *Thierry* A. gyógyszerész — Pregradaban — mell- és gyomorbalzsama, nem mulasztathatjuk el olvasóink figyelmét lapunk mai számában foglalt *Thierry*-féle hirdetésre felhívni.

— **A legizletesebb asztalvíz.** „*Kristály*“ Szent-Lukács-fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlv van.

Irodalom.

— **Régi magyar zene gyöngyei.** A Rózsavölgyi és társa czég nagyrabecéülése méltó feladatra vállalkozott, a mikor a feledésbe ment régi magyar halgatók felelevenítését tűzte ki maga elé művészetét czélul. Ezeket a szép magyar alkotásokat régóta kiszorították a modern zene selejtes, ephemer értékű tákolmányai, s ha időről-időre nem akadna valamelyik ambiciózus cigányprimásunk, a ki visszahelyezi a régi szép nótáinkat, bizony egy árva hangjegyet sem ismerne a jelenben élő generáció ezekből a mely érzésü *andalgók*-ból és eleve ségtől pezsgő *terbunkosok*-ból. Most vetjük kézhez azt az érdekes gyűjteményt, a mely élénk tárja *Ladányi* *Amand* mesteri átdolgozásában Lavotha, Ruzicska, Csermák, Bihari és Rózsavölgyi szebbnél-sebb ábrándjait, keserveit, indulóit, bokázóit, a palotásokat, érzelőket, sarkantyt verbunkosokat stb. stb. — A 22 számból álló gyűjtemény minden egyes száma magán hegedüre van átírva, és noha az átíró minden kisérlet mellőzött, mégis tömören hangzik és teljes szépségében érvényesül minden részlete a transzkripczióknak. Egy-egy szám ára 1 korona.

— **A „Vendéglősök Lapja“** a mely ebben a hónapban XVI. évfolyamának II. félévét kezdte meg, nagy fontosságu akciót indított. Ennek az a czélja, hogy a vendéglősök, kapcsolatosan a bortermelőket szövetkezeteivel, borvászárú szövetkezeteket alakítsanak. A „*Vendéglősök Lapja*“ különben a hazai ipar pártolását is hathatósan akarja előmozdítani. E végből azt a kedvezményt nyújtja, hogy minden magyar iparosnak és gyárosnak, a ki előfizet a lapnak, czéjét állandóan ingyen hirdeti. A „*Vendéglősök Lapja*“ előfizetési ára egész évre 12 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII. ker., Akácfa-utca 7.

KÖZGAZDASÁG.

— **Sertésvész.** Baracs községben *Braun* Árpád pusztáján a sertésvész járványszerűleg fellépett. A pusztá-hatósági zár alá vétetett.

— **A sertésvész terjedése** ujabban ismét olyan mérvet ölt, amelyek valósággal ijesztően hatnak. Az elmúlt héten a sertésvész által fertőzött községek száma ujból 241-el emelkedett, ugy hogy most már összesen 674 község van inficiálva. Emellett a sertésbáncz is folyton pusztít, a mult héten ez a betegség is 29 ujjab községet és 146 ujjab udvart fertőzött meg, az inficiált községek száma ezzel 114-re, az udvaroké 465-re szökött föl.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Uj butor raktár!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, Buza-piacz (Simor-utca) 1. sz. dr. Szendefi-féle házban (az emeleten)

uj fiók butor-raktárt

nyitottam, melyben a legjobb butorokból, ugyszinte menyasszonyi kelengyékben nagy raktárt tartok és a budapesti raktáraknál jóval olcsóbban árusíthatok.

Garnitúrák bámulatos olcsó áron kaphatók!

Tisztelettel

Id. Füstér Imre.

Egy használt „Clayton és Schuttleworth“-féle tisztító szerkezetű négy löerejű cséplőgép jutányos áron eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhet a venni szándékozó Schlammáinger Antal és Fia vaskereskedésében Székesfejervárott.

A Csoóri tejszövetkezet által előállított általános kedveltségnek örvendő és

kitünő minőségűnek elismert THEA-VAJ

mindig friss minőségben kilonként 1 forintért (2 koronaért) kapható ROTH BERTALAN fűszerkereskedésében Palotai- és Sas-utca sarkán.

M. K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

SZT LUKÁCSFÜRDŐI HECHYFORRÁS

IGENTISZTA BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBE VENDÉCLOKKBAN ES MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

SZÉKESFEJÉRVÁRON:

Kovács Pál, Ofner Béla, Taubler Béla, Boggyay Andor, Deutsch F. Adolf, Stern Béla, Üzv. Birnkayner Lajosné, Nyáry Béla, Lichtneckert József, Gündör Samu kereskedésében.

Tisztelt vevő Közönség!

Daczára a kézmű-áru rohamos áremelkedésének, én még mindig azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nálam nagy választékban levő árukat, úgy mint a

legdivatosabb ruha-szöveteket, francia delaine, batiszt és voálokat, valamint vászon, kanvász, chifonokat

és minden e szakmába vágó árukat, nem számítva azon kedvezményt, a melyben t. vevőimet részesítem. a régi árak szerint felajánlhatom.

Továbbá vagyok bátor a t. vevőközönség b. figyelmét a nálam igen kedvelt

„LILIO“

vászonra felhívni, mely kizárólagosan Székesfejervár és vidéke részére csakis nálam kapható.

Kiváló tisztelettel
Vébermann Jakab.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált) az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „papíca“-védőjeggyel van ellátva. Főülmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbáéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse (csodakenőcnek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatóságú. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, utjabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszéptikus és gyógyíthatóságú mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátégy bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utazatóktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett házi kenőcsöket s más offléleket.
Cim: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Prograda, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utazatókat a törvény üldözi. 57474

Isaigoe, Bertogoe, Koponbaga, fabrikon term. Miland, A. Bertolonl. Naimo, Sevrigo, Apot. Lejonot. Nantes, Pharmacie C. Frollet. Napolj. Falermo. Paris, Pharmacie française, 1 & B, Place de la République. Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois. Praga. Roma. Corso. Agenzia del Policlinico. Roubaix, Pharmacie F. Gerratti. Sarajewo. Szeged. Tomesvár. Trieszt. Velence. Vionna. Zürich.

Csak eszel a törvényss. bejegyzett védőjeggyel valódi.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minister úr 94.366 szám a. kelt magas rendelete folytán értesítem Fejérmegye tekintetes tanügyi hatóságait, miszerint a

HYGIEIA pormentesítő vállalat,

valódi amerikai DUSTLESS kizárólagos eladási jogát Fehérmegye területére átvettem
Kováts Pál, Székesfejervár, Nádor-utca.

Műb. és kir. osztrák-magyar kizárólagos szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szajt házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-hányva és gyári terevulatok, építési vállalatok, építómesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek méssben földolhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonként 16 krtól fölfele szállítatnak és a mi a festék tisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.